

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАДАНИЯТ ВАЗИРИНИНГ
БУЙРУҒИ**

Тошкент ш.

№ 457

“20” 12 2019 й.

**Болалар мусиқа ва санъат мактабларида ўқувчилар билимининг давлат
талабларига мослиги даражасини аниқлаш механизмини жорий этиш
ҳамда мониторинг олиб бориш тўғрисида**

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 30 сентябрдаги “Болалар мусиқа ва санъат мактаблари раҳбар, ўқитувчи ва концертмейстерлари меҳнатига ҳақ тўлаш ва уларни моддий рағбатлантириш тизимини такомиллаштириш тўғрисида”ги ПҚ-4468-сон қарорининг 2-банди 3-хатбошида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида

Б У Ю Р А М А Н:

1. Болалар мусиқа ва санъат мактабларида ўқувчилар билимининг давлат талабларига мослиги даражасини аниқлаш механизмини жорий этиш ҳамда мониторинг олиб бориш тўғрисида Низом 1-иловага, Экспертлар фаолиятини ташкил этиш тўғрисида” низом 2-иловага мувофиқ тасдиқлансин ҳамда 2020 йил 1 январдан бошлаб амалиётга жорий этилсин.

2. Таълим муассасалари ва тармоқларни методик таъминлаш бошқармаси (С.Мадиев), Қорақалпоғистон Республикаси Маданият вазирлиги, Тошкент шаҳар маданият бош бошқармаси ва вилоятлар маданият бошқармалари бошлиқларига:

мазкур буйруқ билан тасдиқланган меъёрий ҳужжатларни барча таълим муассасаларга етказиш;

болалар мусиқа ва санъат мактабларида таълим самарадорлигини ошириш бўйича ҳар чоракда бир маротаба ўқув-услубий семинарлар ташкил этиш;

тасдиқланган дастур ва режа асосида мониторинг жараёнини самарали ташкил этиш ва амалга ошириш;

мониторинг натижаларини доимий равишда муҳокама қилиш ва тегишли чора-тадбирлар белгилаш вазифалари юклатилсин.

3. Ушбу буйруқ ижросини назорат қилишни ўз зиммамда қолдираман.

Вазир

Б.Сайфуллаев

**Болалар мусиқа ва санъат мактабларида ўқувчилар билимининг
давлат талабларига мослиги даражасини аниқлаш механизмининг жорий
этиш ҳамда мониторинг олиб бориш тўғрисида
Низом**

1. Мазкур Низом Ўзбекистон Республикаси “Таълим тўғрисидаги қонун”и, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури”, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 30 сентябрдаги “Болалар мусиқа ва санъат мактаблари раҳбар, ўқитувчи ва концертмейстерлари меҳнатига ҳақ тўлаш ва уларни моддий рағбатлантириш тизимини такомиллаштириш тўғрисида”ги ПҚ - 4468-сонли ҳамда Вазирлар Маҳкамасининг 2016 йил 5 майдаги “Болалар мусиқа ва санъат мактаблари тўғрисидаги низомини тасдиқлаш ҳақида”ги 144-сонли қарорлари асосида ишлаб чиқилган.

2. Ушбу Низом болалар мусиқа ва санъат мактабларида (кейинги ўринларда таълим муассасалари деб аталади) йўналишлар бўйича таълим сифатини давлат талаблари меъзонларига мувофиқ баҳолаш тизимини тартибга солади.

3. Низом болалар мусиқа ва санъат мактабларидаги таълим жараёнининг барча иштирокчилари учун (раҳбарларга, ўқитувчи ходимларга, ўқувчиларга, қонуний вакиллари) амал қилади.

4. Болалар мусиқа ва санъат мактабларининг таълим сифатини баҳолаш ўқувчиларнинг таълимдаги ютуқларини, болалар мусиқа ва санъат мактаблари (кейинги ўринларда таълим муассасалар деб юритилади) фаолияти самарадорлигини, таълим дастурлари ва Давлат талабларини сифатли бажарилишини белгилайди.

5. Болалар мусиқа ва санъат мактаблар таълим сифатини баҳолаш натижаларидан асосий фойдаланувчилар қуйидагилар ҳисобланади:

таълим олувчилар ва уларнинг ота-оналари (қонуний вакиллари);
мактабнинг педагогик жамоаси;

буюртмачи (назорат қилувчи ташкилотлар Ўзбекистон Республикаси маданият вазирлиги, Қорақалпоғистон Республикаси маданият вазирлиги, Тошкент шаҳар маданият бош бошқармаси ва вилоятлар маданият бошқармалари).

Таълим сифатини баҳолашда ўқувчиларнинг таълимдаги ютуқларига

мувофиқлик даражасини, ўқув жараёнининг сифатини аниқлашни назарда тутади.

6. Болалар мусиқа ва санъат мактабидаги таълим сифатининг умумий даражаси таҳлил натижаларининг тури бўйича ишлаб чиқилган меъзонларга мувофиқ баҳоланади:

ўқувчиларнинг таълимдаги шахсий ютуқлари;

ўқитувчининг самарали касбий фаолияти;

инновацион фаолият;

бошқарув фаолиятини ташкил қилиш.

7. Болалар мусиқа ва санъат мактабларидаги таълим сифатини баҳолаш тизими доирасидаги баҳолаш жараёнлари мониторинг шаклида ўтказилади.

8. Таълим сифати мониторинги қуйидаги босқичларда ўтказилади:

таълим муассасасида;

худудий (вилоят, шаҳар, Қорақалпоғистон Республикаси);

Республика миқёсида

II. Болалар мусиқа ва санъат мактабларида таълим сифатини баҳолаш тизимининг мақсад ва вазифалари

9. Болалар мусиқа ва санъат мактабларидаги таълим сифатини баҳолаш тизими мақсадлари қуйидагилардан иборат:

болалар мусиқа ва санъат мактабларидаги таълим сифатига таъсир этувчи омилларни ва ўзгаришларни ўз вақтида аниқлаш;

таълим сифати даражасини назорат қилиш тизимини яратиш;

таълим муассасасидаги таълим сифати ва унинг даражасига таъсир қилувчи ўзгаришларга мойиллик ва унинг сабаблари тўғрисида холис маълумот олиш;

болалар мусиқа ва санъат мактабларига қабул қилишда холисликни таъминлаш;

битирувчиларнинг билим сифати тўғрисида аниқ маълумот олиш.

10. Болалар мусиқа ва санъат мактабларидаги таълим сифатини баҳолаш тизимининг вазифалари қуйидагилардан иборат:

таълим сифатини баҳолашнинг ягона меъзонларини шакллантириш;

якуний назорат ва битирувчиларни таълимнинг кейинги босқичларига ўтишда саралаш учун ўқувчиларнинг таълимдаги шахсий ютуқларини баҳолаш;

таълим хизматларининг асосий истеъмолчилари талабларини ҳисобга олган ҳолда таълим дастурлари сифатини баҳолаш;

III. Таълим сифатини баҳолаш тизими ташкилий тузилмаси

11. Болалар мусиқа ва санъат мактабларидаги таълим сифатини баҳолаш тизими тузилмасига қуйидагилар киради:

Ўзбекистон Республикаси Маданият вазирлиги Таълим муассасалари ва тармоқларни методик таъминлаш бошқармаси;

худудий маданият бошқармалари;

таълим муассасаси раҳбарияти;

педагогик кенгаш;

услубий кенгаш.

12. Болалар мусиқа ва санъат мактабларидаги таълим сифатини баҳолаш тизимининг функционал хусусияти:

Ўзбекистон Республикаси Маданият вазирлиги болалар мусиқа ва санъат мактаби фаолиятига доир ўқув дастурлари ва санъатнинг барча соҳаларида уларни амалга оширишга қўйиладиган давлат талабларини ишлаб чиқишни ташкил қилади;

Худудий маданият бошқармалари Маданият вазирлиги томонидан ишлаб чиқилган ўқув дастурларни ва санъатнинг барча соҳаларида уларни амалга оширишга қўйиладиган давлат талабларининг бажарилиши юзасидан назоратни ташкил қилади;

Таълим муассасаси раҳбарияти амалга оширилишини ташкил қилади ва таъминлайди;

таълим сифатини таъминлашга қаратилган таълим муассасасининг ўз меъёрий ҳужжатини ишлаб чиқади;

таълим муассасасининг ўқув ва ижтимоий фаолияти самарадорлигини таҳлил қилишга ёрдам беради;

мактаб таълим сифатни баҳолаш тизимининг ишлашини таъминлайди;

таълим сифатини баҳолаш натижаларига кўра, таълим муассасасини янада ривожлантиришга йўналтирилган қарорлар қабул қилади;

қуйидаги асосий бошқарув функцияларини амалга оширган ҳолда ўқув жараёнини тезкор бошқаради:

таҳлил, режалаштириш, назоратни ташкил қилиш, ўз-ўзини назорат қилиш, педагогик жамоа фаолиятини бошқариш.

Педагогик кенгаш бошланғич таълим тизимини ривожлантириш дастурини барча турларида таълим дастурлари ва давлат талабларини амалга оширади;

таълим муассасаси даражасида таълим сифатини баҳолаш услубларини ишлаб чиқишда иштирок этади.

Услубий кенгаш йўналишлар турлари бўйича фан дастурларини тасдиқлайди.

IV. Таълим сифатини баҳолаш тизими

13. Таълим сифатини баҳолаш тизими 2 босқичда амалга оширилади:
ташқи назорат;
ички назорат.

14. **Ташқи назорат** Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 7 июндаги “Давлат таълим муассасалари ва нодавлат таълим ташкилотларининг давлат акредитациясини сертификатлашни такомиллаштириш тўғрисида”ги 470-сонли қарори асосида ишлайди.

15. **Ички назорат** мазкур Низом ва меъзонлар асосида ишлаб чиқилган идоравий ҳужжат асосида фаолият юритади.

16. Болалар мусиқа ва санъат мактабларидаги таълим сифатини баҳолаш тизими 2 турда олиб борилади:

Якка тартибдаги дарслар даражаси (ўқувчиларнинг таълимдаги ютуқларини баҳолаш);

гуруҳли машғулотлар даражаси.

17. Таълим сифатини баҳолаш тизими учта асосий таркибий қисмдан иборат:

дастлабки маълумотларни йиғиш;

таълим сифатини баҳолаш, таҳлил ва тадқиқот қилиш;

статистик ва таҳлилий маълумотларни шакллантириш.

18. Маълумотларни тўплаш тизими – бу таълим фаолиятини амалга оширадиган ва таъминлайдиган, ўқитувчиларни ўз ичига олган таълим муассасаси. Таълим сифати тўғрисида маълумот олиш учун назоратнинг қуйидаги шакллари қўлланилади:

жорий назорат;

оралиқ назорат;

якуний назорат.

19. Назоратнинг барча турларини ўтказиш ва ташкил этишнинг асосий принциплари қуйидагилардан иборат:

тизимлилик, ўқувчининг индивидуал хусусиятларини ҳисобга олиш, коллегиялик.

20. Ўзлаштиришни назорат қилишнинг ҳар бир тури ўз мақсади, вазифаси ва шаклларига эга.

21. Жорий назорат - дарс жараёнида баҳолаш – ўқув натижаларини самарали текшириш, бунда ўқувчиларнинг маҳорат ва кўникмаларини шакллантириш ва ривожлантириш жараёни иштирок этади. Жорий назорат

ўқув интизомини сақлашга, соҳага бўлган муносабатни аниқлашга, баҳолар журналга, кундаликка қўйилади ва унда қуйидагилар инобатга олинади:

ўқувчининг машғулотларга муносабати, унинг ижодий қобилияти;
берилган вазифаларнинг бажарилиш сифати;

22. Оралиқ назорат – ўқувчи ривожланишининг муваффақияти ва муайян босқичда ўқув топшириқларини қай даражада ўрганишини аниқлайди. Ҳар бир текшириш шакли табақалаштирилган (баҳоланган) ва табақалаштирилмаган бўлиши мумкин (якуний синфдан-синфга ўтказиш имтиҳонидан ташқари). Услубий мунозаралар мажбурий бўлиб, улар тавсиявий ва таҳлилий характерга эга, ўқув материалларнинг ривожланиш даражаси, фаолияти, истикболлари ва ўқувчиларнинг ривожланиш суръатларини кўрсатишдан иборат.

23. Якуний назорат кўринишидаги оралиқ назорат ўқув йили охирида ўқув натижаларини баҳолаш каби ўқув дастурлари талаблари доирасида амалга оширилади, материални ўзлаштириш сифатини, йил давомидаги топшириқларга мувофиқлик даражасини белгилайди. Якуний синфдан-синфга ўтказиш имтиҳонида баҳо қўйилади. Ушбу баҳо жорий ўқув йилида олинган билимлар, кўникма ва қобилиятини акс эттиради. Йиллик баҳо чорак баҳоларни умумлаштириш йўли билан ҳамда якуний синфдан-синфга ўтказиш имтиҳонининг баҳосига қараб чиқарилади.

24. Якуний назорат (битирув имтиҳони) таълим дастурлари доирасида олинган билим, кўникмаларнинг тўлиқ мажмуйига эгалик қилиш даражаси ва сифатини белгилаб беради. Фанлар бўйича якуний баҳо мусиқа ва санъат мактабини тугатганлик тўғрисидаги гувоҳномага йиллик ва якуний имтиҳон баҳосини умумлаштириш йўли билан қўйилади. Агарда имтиҳон баҳоси йиллик баҳодан юқори бўлса (ёки аксинча), устунлик юқори баҳога берилади.

V. Таълим сифатини баҳолаш ва таҳлил қилиш тизими

25. Таълим сифатини баҳолаш ва таҳлил қилиш тизимида қуйидаги шакл ва жараёнлар қўлланилади:

Таълим сифати мониторинги – битирувчиларни таълим дастурлари талабларига мувофиқ тайёргарлик сифатини ўрганишни кўзда тутати;

Педагогик ходимлар фаолиятининг мониторинги–ўқув дастурлари ва малака талабларига мувофиқ ўқитувчининг самарали ва касбий фаолияти сифатини ўрганишни кўзда тутати;

Инновацион фаолият – дарс жараёнида ва таълим муассасасида ўқув жараёнининг ахборот-техник жиҳозланганлигини ўрганишни кўзда тутати;

Таълим жараёнини ташкил қилиш мониторинги – ўқув-тарбиявий жараёни таъминлаш учун тузилмани ташкил қилишни ўрганишни кўзда тутари (ўқув, синфдан ташқари, мактабдан ташқари ва ҳ.з.);

Бошқарув фаолиятини ташкил қилиш мониторинги – таълим жараёни иштирокчиларининг ҳуқуқларини таъминлаган ҳолда, Ўзбекистон Республикасидаги қонуний ва ҳуқуқий-меъёрий ҳужжатларнинг таълим муассасаси фаолиятига мослигини белгиловчи кўрсаткичларни ўрганишни кўзда тутари.

26. Таълим сифатини баҳолаш рейтинги учун сараланган омиллар таълим сифатини, кўрсаткичларни, натижалар сифатини ифодалаб берувчи кўрсаткичларга бўлинади.

27. Якуний баллар жамламасини ишлатган ҳолда баҳолаш тизими ўқитувчиларга синфларнинг рейтингини тузишга имконият яратари ва ўқитувчи (ўқувчи) ҳамда мактаб тизимининг ҳаққоний ҳолатини баҳолаш имконини яратари.

28. Ўқитувчи ва концертмейстерлар фаолиятининг мониторинги. Мониторингнинг асосий мақсади – бошқариш сифатини, мактаб ҳаёти сифатини ҳисобга олган ҳолда таълим сифатини оширишда ёрдам бериш.

29. Замонавий шароитда мониторингнинг муҳим функциялари:

ҳодимларнинг касбий маҳоратини ва касбий фаолияти натижаларини ҳолис баҳолаш функцияси;

ҳодимлар, педагогик жамоа ва ўқув муассасаси маъмуриятининг самарали ва сифатли ишини рағбатлантириш функцияси;

кадрларнинг профессионал ва шахсий ривожланишини рағбатлантириш мажбурияти.

30. Мониторингнинг асосий мақсадлари қуйидагилар:

педагогик ҳодимларнинг ҳақиқий профессионал даражасини аниқлаш;

кадрлар ишини ҳаққоний ва ҳолис баҳолаш;

касбий ўсишнинг стратегик йўналишларини аниқлаш;

ўқитувчиларнинг малакасини ошириш ва профессионал ривожлантириш йўллари аниқлаш;

31. Ўқувчиларнинг шахсий ютуқлари сифатини баҳолашга қуйидагилар киари:

мавзулар бўйича натижалар;

техник ютуқлар натижалари;

оралиқ ва якуний назорат натижалари;

битирув имтиҳонлари натижалари;

профессионал кўрик - танловлар ва фестивалар, олимпиадалар, маданий-маърифий фаолиятдаги иштирокининг муваффақияти.

32. Таълим дастурлари сифатини баҳолаш ўқитувчининг амалий-услубий дастурларининг йўналишини, инновацион хусусиятини ҳисобга олади.

VI. Таълимдаги ютуқларни баҳолаш тизими

Ўқувчилар:

33. Ўқув жараёнида ўқувчиларнинг ўқув кўникмаларини шаклланишини текшириш учун ҳар ўқув йилининг 1-, 2-ярим йиллиги охирида қуйидагилар амалга оширилади:

академик концертлар (синфдан-синфга ўтказишдаги академик концерт, эшитувлар, оммавий чиқиш), кўргазмалар синовларда қўйиладиган талабларни кўзда тутди ва ота-оналар ёки эшитувчилар олидида ижро этилади.

34. Гуруҳли шаклда олиб бориладиган фанларда ўқувчиларнинг билимлари, кўникмалари ва қобилиятларини аниқлаш учун чоракда камида бир марта назорат дарсларини ўтказиш тавсия этилади. Назорат дарсларини шу фанни олиб борувчи ўқитувчи ўтказади.

35. Ўқувчилар ўзлаштиришини баҳолаш тизими беш баллик тизимда олиб борилади.

36. Ўқув босқичининг якуний натижаларини аниқлайдиган оралик аттестациянинг мақбул шакллари - ўқувчиларнинг жавоб беришини услубий муҳокама қилиш билан беш балли баҳолаш тизимидан фойдаланиш.

37. Назорат тадбирларининг барча турлари бўйича талабларнинг баҳолари тегишли ўқув ҳужжатларида қайд этилади. Ўқувчиларнинг ўзлаштиришини назорат қилиш бўйича ҳисоб-китоблар ўзлаштиришни ва давоматни қайд этиш журналларига, ўқувчининг кундалик дафтарига ва мактабнинг умумий қайдномасига киритилади (чорак ва йиллик баҳолар). Ўқувчиларнинг оралиқ назоратининг баҳолари бўлимнинг ҳисобот ҳужжатларига, ўқувчининг шахсий иш режасига ва кундалик дафтарига қўйилади.

38. Чорак ва йиллик баҳолар ўқувчи дарсларнинг камида 50% да қатнашган бўлса, чорак ёки йил давомида ўқувчиларнинг жорий назорати натижаларига кўра чиқарилади. Машғулотларнинг 50% дан ортигини ўтказиб юборган ўқувчиларни аттестациядан ўтказиш масаласи педагогик кенгашга тақдим этилади.

39. Йиллик баҳо қуйидагилар асосида чиқарилади: чорак баҳолар, академик концертдаги ижроси учун баҳо (назорат дарси, кўргазма), йил

давомидаги оралиқ назоратларнинг барча шакллари натижалари йиғиндисидан иборат.

40. Таълим дастурларини тўлиқ ҳажмда ўзлаштирган ўқувчилар кейинги синфларга ўтказилади. Ўқув йили дастурларини ўзлаштира олмаган ва бир ёки ундан ортиқ фанлардан академик қарздорлиги бор ўқувчилар синфда қолдирилади ёки таълим муассасасининг педагогик кенгаши қарорига асосан ўқувчилар сафидан чиқарилади. Ўқувчиларни мактаб ўқувчилар сафидан чиқариш тартиби ва асослари мактабнинг Низомида белгиланади.

41. Ўқувчиларнинг барча ижро дастурлари ҳамда мунозараларнинг хулосалари бўлимларнинг академик китобларида ва ўқувчининг шахсий иш режасида қайд этилади.

42. Назорат тадбирларининг барча турлари бўйича ўқувчиларнинг баҳолари тегишли ўқув ҳужжатларида қайд этилади. Ўқувчилар ўзлаштиришини назорат қилиш баҳолари мактабнинг ўзлаштиришни назорат қилиш китобига, бўлимнинг ҳисобот ҳужжатларига, ўқувчининг шахсий иш режасига ва кундалигига қўйилади (чорак ва йиллик баҳолар).

43. Мактаб педагогик кенгаши қарори асосида ўқувчилар барча фанларни ўзлаштирганлигини ва соғлигини ҳисобга олган ҳолда оралиқ назоратдан озод қилиниши мумкин.

44. **Якуний назорат** (битирув имтиҳон) таълим дастурининг даражаси ва сифатини аниқлаб беради.

45. Битирувчи синфларда имтиҳон ўқув режа асосида ўтказилади. Якуний назорат мактаб директори томонидан тасдиқланган жадвал асосида май ойида ўтказилади. Якуний назорат табақалаштирилган баҳолаш тизимларидан фойдаланган ҳолда амалга оширилади.

46. Якуний назоратнинг баҳоси ушбу фан бўйича якуний баҳолашнинг таркибий қисмларидан бири бўлиб, мактабни тугатганлик тўғрисидаги гувоҳномада қайд этилади. Якуний назоратда ўқувчи қониқарсиз баҳо олган бўлса, тегишли фан бўйича ижобий якуний баҳо қўйилмайди. Агар имтиҳон баҳоси йиллик баҳодан паст бўлса, ўқувчининг якуний баҳоси тўғрисидаги масала педагогик кенгашга тақдим этилади.

47. Халқаро, республика кўрик танловлари ғолиблари ва дипломантларига (жорий ўқув йилининг) танлов гувоҳномасига асосан якуний баҳо йиллик баҳо асосида қўйилиши мумкин.

48. Якуний назоратдан ўқувчилар соғлигини ва ўзлаштиришини ҳисобга олган ҳолда барча фанлардан мактабнинг педагогик кенгаши қарорига асосан озод қилинишлари мумкин.

49. Якуний назорат даврида касал бўлиб қолган ўқувчига мактаб

50. .

51. .

52. .
-
,
.

53. .
-
.
,
-
;
.

54. 50% ,
.
50%

55. 2016 5 “ ” 144-

( ) .
56.

60. Дастурларни мажбурий давлат талаблари даражасидан паст бўлмаган, ўқув фанлардан қарздор бўлмаган ва мутахассислик бўйича дастлабки эшитув ва кўриклардан ўтган барча ўқувчилар якуний назоратга кўйилади.

61. Якуний назорат мактаб директори томонидан тасдиқланган махсус жадвал асосида амалга оширилади. Имтиҳонлар жадвали битирувчиларга Якуний назорат бошланишидан камида икки ҳафта олдин етказилади.

62. Якуний назорат ўтказилиши учун мактаб директорининг буйруғи билан якуний аттестацион комиссия тузилади, комиссия таркибига мактабнинг етакчи ўқитувчилари киритилади.

63. Якуний назорат комиссия томонидан ўтказилиб, комиссия раиси мактаб директори ҳисобланади. Директор йўқ вақтда унинг ўрнини ўқув-маърифий ишлар бўйича директор ўринбосари бажаради.

64. Якуний назоратни ўтказиш ва ташкил қилиш бўйича жавобгарлик имтиҳон комиссияси раиси зиммасига юклатилади.

VII. Якунловчи қоидалар

65. Болалар муסיқа ва санъат мактабида таълим сифатини кўтариш мақсадида мактаб маъмурияти томонидан таълим сифатини баҳолаш мезонларига ўзгартириш киритилиши мумкин.

Маданият вазирининг
2019 йил “__” ____даги
____-сон буйруғига
2-илова

Экспертлар фаолиятини ташкил этиш тўғрисида НИЗОМ

1. Умумий қоидалар

1. Мазкур Низом Вазирлар Маҳкамасининг «Мактабгача, умумий ўрта, ўрта махсус, касб-ҳунар ва мактабдан ташқари давлат таълим муассасалари педагог кадрларини аттестациядан ўтказиш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида» 2019 йил 13 майдаги 392-сон қарорига асосан ишлаб чиқилган бўлиб, таълим муассасалари педагог ходимларининг фаолияти самарадорлиги натижаларининг ҳар томонлама таҳлилини ўтказиш ва аттестация комиссиясига тегишли эксперт хулосаларини тайёрлаш учун эксперт комиссияларини тузиш ва уларнинг ишлаш тартибини белгилайди.
2. Эксперт гуруҳлари Қорақалпоғистон Республикаси Маданият вазирлиги, вилоят маданият бошқармалари ва Тошкент шаҳри маданият бош бошқармаси ҳамда таълим муассасаси директорининг буйруғи билан ўқув йилининг бутун даври учун тузилади.

Эксперт комиссиясининг мақсади қуйидагилар: таълим сифатини ошириш; таълим муассасасининг иш ҳақи фондининг рағбатлантирувчи қисмидан ўқитувчиларнинг самарали фаолияти натижаларини таҳлил қилиш натижасида малака тоифаларини тайинлаш орқали моддий рағбатлантириш, педагог ходимларнинг малака даражаларининг малака тоифаларига қўйиладиган талабларга мувофиқлигини белгилаш.

1. Эксперт комиссияси вазифалари

Ташқи эксперт комиссияси — иккинчи, биринчи ва олий тоифага давогарлик қилувчи педагог ходимларнинг профессионал тест синовларини ўтказди (ижодий ёки ёзма);

Аттестациядан ўтувчи педагог ходимга мактабнинг ички эксперт комиссияси томонидан тайёрланган ҳужжатарни тўлиқ ҳажмда таҳлил қилиш учун қабул қилади;

Иккинчи тоифага давогар педагог ходимлар бўйича таълим муассасаси томонидан тақдим этилган материалларни аттестация комиссиясининг қарорига мувофиқлигини ўрганади.

Таълим муассасасининг эксперт комиссияси – педагог ходимлар фаолиятининг самарадорлиги натижаларини таҳлил қилади ва ўрганади;

Аттестация комиссиясига педагог ходим малака даражасининг малака тоифаси (иккинчи) талабларига мувофиқлиги тўғрисида қарор қабул қилади; Ташқи эксперт комиссиясига педагог ходим малака даражасининг малака тоифаси (биринчи ва олий) талабларига мувофиқлиги тўғрисида ҳужжатларни тайёрлайди.

2. Эксперт комиссиялари педагог ходимнинг малакавий тоифага мувофиқлиги тўғрисидаги тавсиянома бўйича ходимнинг самарали меҳнатини таҳлил қилиш натижалари ва аттестациядан ўтувчилар учун белгиланган меъзонлар бўйича тўплаган балларини ҳисобга олган ҳолда қарор қабул қилади.
3. Эксперт комиссиялари фаолиятининг асосий принциплари қуйидагилардан иборат: аттестациядан ўтаётган ходимларга объектив, тўғри, эҳтиёткор ва дўстона муносабатда бўлишни таъминлайдиган экспертиза баҳоларининг ошқоралиги, коллегиялиги, тизимлилиги ва яхлитлилиги.

4. Эксперт гуруҳларини шакллантириш

6. Педагогик ходимнинг касбий фаолияти ва малака тоифаси самарадорлигини объектив ташқи баҳолашини ўтказиш мақсадида 5-7 кишидан иборат эксперт комиссияси тузилади.
7. Эксперт комиссияларининг шаклланиши:

Ташқи эксперт комиссияси – Қорақалпоғистон Республикаси Маданият вазирлигининг, вилоят маданият бошқармалари ва Тошкент шаҳри маданият бош бошқармасининг бош мутахассисларидан, олий малака тоифали услубий кенгаш раисларидан ҳамда аттестация комиссияси вакиллари (ташкilot буйруғи билан тасдиқланган).

Тест синовларини ўтказиш учун (ижодий ёки ёзма) академик лицей, махсус мактаб ва олий таълим муассасаларидан ихтисослашган йўналишлар бўйича тор доирадаги мутахассислар таклиф қилинишлари мумкин.

8. Ташқи эксперт гуруҳининг таркиби ва гуруҳ раиси Қорақалпоғистон Республикаси Маданият вазирлиги, вилоят маданият бошқармаси бошлиғи ва Тошкент шаҳар маданият бош бошқармасининг буйруғи асосида ҳар йили тасдиқланади.

Таълим муассасаси эксперт гуруҳининг таркиби ва гуруҳ раиси мактаб касаба уюшмаси билан келишилган ҳолда мактаб директорининг буйруғи билан тасдиқланади.

9. Эксперт гуруҳларининг таркиби аттестация комиссиясининг қарорларига таъсир қилиши мумкин бўлган манфаатлар тўқнашуви эҳтимолини истисно қиладиган тарзда тузилади.

5.Эксперт гуруҳларининг фаолияти

10.Педагог ходимнинг касбий фаолияти самарадорлигини ва ушбу малака тоифасига мувофиқлиги қуйидагилар асосида ўтказилади:

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан тасдиқланган баҳолаш меъзоналари;

“Болалар мусиқа ва санъат мактаблари ходимларининг малака тавсифлари ва лавозим мажбуриятлари” (Маданият вазирлигининг 2018 йил 25 декабрдаги №839-сонли буйруғига илова ва 2019 йил 20 мартда №188-сонли буйруқ билан киритилган ўзгаришлар);

Таълим муассасаси педагог ходимлари фаолияти самарадорлигининг кўрсаткичларидан (1-илова).

11.Экспертиза ўрганадиган фан (предмет):

ўқитувчи фаолияти;

концертмейстер фаолияти.

12. **Ташқи эксперт комиссияси** томонидан педагог ходимларнинг самарали фаолияти баҳоланиши учун қуйидагилар асос ҳисобланади:

Тест синовлари (ижодий ёки ёзма синовлар, тестлар) ва унинг натижалари;

Портфолио (профессионал ютуқлар папкаси), яъни таълим фаолиятида, ўқувчиларни ўқитиш, тарбиялаш ва ривожлантиришдаги ютуқлар жамланган индивидуал папка;

Бўлим мудир (ёки услубий кенгаш) томонидан педагогик ходимнинг касбий ва ижтимоий фаолиятининг тавсифномаси;

Меъзонларга мувофиқ таълим муассасаси эксперт комиссиясининг натижалари:

Касбий маҳорат (2-илова)

Меҳнат самарадорлиги (3-илова)

13. **Таълим муассасаси эксперт комиссияси** томонидан педагог ходимларнинг самарали фаолияти баҳоланиши учун қуйидагилар асос ҳисобланади:

Портфолио (профессионал ютуқлар папкаси), яъни таълим фаолиятида, ўқувчиларни ўқитиш, тарбиялаш ва ривожлантиришдаги ютуқлар жамланган индивидуал папка;

Бўлим мудир (ёки услубий кенгаш) томонидан педагогик ходимнинг касбий ва ижтимоий фаолиятининг тавсифномаси;

Таълим муассасасининг эксперт комиссияси томонидан кузатилган дарс натижалари (4-шакл иловаси);

Таълим муассасаси фаолияти самарадорлигини ва назорат кўрсаткичларини баҳолаш учун назорат картасини тўлдириш (5-шакл иловаси) натижалари бўйича “таълим муассасаси педагог ходимларининг фаолияти кўрсаткичлари”га мувофиқ материаллар таҳлили (1-илова).

Маданият бошқармаси томонидан мутахассислик бўйича ўтказилган тест синовлари турларидан бирининг натижалари (ижодий ёки ёзма синовлар, тестлар);

12. Портфолио ўқитувчи томонидан ўзининг касбий фаолияти натижаларини акс эттириш мантиғига мувофиқ, ушбу Низомда тасдиқланган меъзонлар асосида мустақил равишда тўлдирилади ва фаолиятининг баҳосини белгилаб беради.

13. Таълим муассасаси эксперт комиссиясининг фаолияти натижалари асосида ташқи эксперт комиссияси аттестациядан ўтувчи (биринчи ва юқори тоифали) ва тест натижалари (ижодий, ёзма ёки тестлар) учун тайёрланган материалларнинг тўлиқ ҳажмини таҳлил қилади ва қайта ишлайди, ҳамда аттестациядан ўтиш тўғрисидаги аризада кўрсатилган малака тоифаси даражасига мувофиқлиги тўғрисида тавсия билан якуний хулосани тузади.

14. Таълим муассасасининг эксперт комиссиясининг қарори педагог ходимнинг малака даражасининг малака тоифаларига қўйиладиган талабларга мувофиқлиги тўғрисидаги тавсиянома билан педагог ходимлар фаолиятининг ҳисобот даври мониторинги натижалари асосида қабул қилинади.

15. Фаолият натижалари бўйича таълим муассасасининг эксперт комиссияси тавсиялар билан якуний хулоса тайёрлаб, аттестацидан ўтиш тўғрисидаги аризада берилган малака тоифасининг мувофиқлиги тўғрисида портфолио материалларининг мазмунини таҳлил қилади ва қайта ишлайди.

16. Эксперт комиссиясининг фаолиятини тегишли бошқарманинг буйруғи билан тайинланган раис бошқаради.

17. Эксперт комиссиясининг раиси қуйидагиларни амалга оширади:

Экспертлар учун топшириқларни белгилаб беради;

Қўшимча мутахассислар жалб қилиш бўйича қарор қабул қилади;

Экспертлар томонидан тақдим этилган ҳужжатларнинг таҳлилини ўтказиши;

Аттестация комиссияси мажлисларида экспертиза хулосалари тўғрисида маълумот беради;

Ўз ваколатлари доирасида керакли маълумотларни талаб қилиш ҳуқуқига эга.

18. Ташқи эксперт комиссиясининг иши ҳар бир ўқув муассасаси учун тақдим этилган материалларни текшириш муддати белгиланган жадвалга мувофиқ амалга оширилади.

Экспертиза ўтказиш муддатлари таълим муассасасининг аттестация комиссия раҳбарига имзо қўйилиб, календар йилининг 1 февралидан кечиктирмай эълон қилинади.

Таълим муассасаларининг эксперт комиссиялари фаолияти ҳар бир педагог ходим учун индивидуал экспертиза ўтказиш муддатлари белгиланган ҳолда жадвалга мувофиқ амалга оширилади. Экспертиза ўтказиш муддатлари педагог ходимларга имзо қўйдириб, ҳар ўқув йилининг 10 сентябрь санасидан кечиктирмаган ҳолда эълон қилинади.

19. Эксперт хулосасини эксперт комиссиясининг раиси томонидан тузилади.

20. Эксперт хулосаси кўпчилик овоз билан қабул қилинади ва эксперт комиссиясининг барча аъзолари томонидан имзоланади.

21. Аттестациядан ўтувчи педагог ходим ёки концентмейстер эксперт хулосанинг дастлабки натижалари билан танишиши мумкин.

22. Эксперт хулосаси- аттестация комиссияси қарор қабул қилиши учун асос бўладиган ҳужжат.

4.Эксперт комиссияси аъзоларининг ҳуқуқ ва мажбуриятлари

23. Эксперт комиссияси аъзоларига қўйиладиган талаблар:

Болалар муסיқа ва санъат мактабларида педагогик фаолиятни тартибга солувчи меърий-ҳуқуқий база, ҳужжатлар (давлат талаблари, йўналишлар кесимида ўқув дастурлари, ҳужжатлар билан ишлаш) тўғрисидаги билимларга эга бўлиш;

Аттестациянинг меъёрий-ҳуқуқий базасига оид, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 13 майдаги “Мактабгача, умумий ўрта, ўрта-махсус, касб-ҳунар ва мактабдан ташқари давлат таълим муассасаларининг педагог кадрларини аттестациядан ўтказиш тўғрисидаги Низом”нинг, Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2019 йил 16 сентябрда рўйхатдан ўтказилган 3182-сон рақамли Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Таълим сифатини назорат қилиш давлат инспекцияси, Ўзбекистон Республикаси Мактабгача таълим , Халқ таълими, Олий ва ўрта махсус таълим, Маданият, Жисмоний тарбия ва спорт ҳамда Ўзбекистон Республикаси бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирликларнинг“Мактабгача, умумий ўрта, ўрта махсус, касб-ҳунар ва мактабдан ташқари давлат таълим муассасалари педагог кадрларининг

аттестация натижаларини баҳолаш мезонларини тасдиқлаш ҳақида” қўшма Қарорива экспертиза ўтказишдаги бошқа меъёрий ҳужжатларталабларини бажариш;

Экспертизани ўтказиш тартибини, таҳлил қилиш ва маълумотларни умумлаштириш шакллари ва усулларига эга бўлиш;

Экспертизанинг очиқлиги ва ҳолислигини таъминлаш;

Экспертизани қатъий белгиланган муддатларда ўтказиш;

Ўқитувчиларга нисбатан инсоний ва дўстона муносабатда бўлиш;

Аттестациядан ўтаётган ўқитувчи ходимдан паст бўлмаган малака тоифасига эга бўлиш;

Эксперт бажараётган ишнинг йўналиши аттестациядан ўтаётган педагог ходимнинг йўналиши билан мос келиши керак.

24. Эксперт комиссияси аъзоларининг ҳуқуқлари:

Аттестациядан ўтаётган педагог ходимдан ўзининг ваколати доирасидаги касбий маҳорат ва иш фаолиятини баҳолаш учун зарур ҳужжатлар ва маълумотларни сўраш;

5.Эксперт комиссиясининг фаолиятини назорат қилиш

25. Ташқи эксперт комиссияси фаолияти Қорақалпоғистон Республикаси Маданият вазирлиги аттестация комиссияси раиси, вилоят маданият бўлимлари ва тошкент шаҳар маданият бош бошқармаси томонидан назорат қилинади.

26. Таълим муассасасининг эксперт комиссияси фаолияти таълим муассасасининг аттестация комиссиясининг раиси томонидан назорат қилинади.